

Wyniki badań koni dorożkarskich

2019-06-14

Od 7 sierpnia do 12 września 2018 r. na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa zostały przeprowadzone kompleksowe badania 48 koni dorożkarskich, pracujących w obrębie Starego Miasta. Kontrola obejmowała m.in. podstawowe parametry fizjologiczne (w tym także częstotliwość uderzeń serca), morfologię, poziom jonów, biochemię i immunochemię krwi, warunki mikrobiologiczne w miejscu postoju, dystans przebyty w ciągu dnia, a także oznaczenie kortyzolu, wskazującego na poziom stresu u zwierząt. Wniosek - nie stwierdzono u nich przekroczonych wartości fizjologicznych, a badane parametry nie odbiegały od norm przyjętych dla pracujących koni.

Tuż przed wyruszeniem do pracy koniom zakładano pulsometry, które w sposób ciągły zapisywały w pamięci urządzenia liczbę uderzeń serca na minutę, pokonywaną trasę oraz temperaturę powietrza mierzoną tuż przy skórze zwierzęcia. Zapisane dane kilkakrotnie w czasie dnia szczytowano do komputera. Warunki mikroklimatyczne w miejscu postoju koni były monitorowane około godziny 12.00, 14.00 oraz 18.00 przy pomocy urządzenia WBGT (wypożyczonego przez UMK na czas badań). W celu dokładniejszego zobrazowania rozkładu temperatur, na ciele zwierząt oraz w miejscach ich postoju kilkakrotnie przeprowadzono pomiar przy pomocy kamery termowizyjnej.

Badania wykonywano w najcieplejszych tygodniach wakacji, kiedy temperatura powietrza w cieniu, wczesnym popołudniem, kilkakrotnie sięgała powyżej 28°C (wg wskazań termometru zawieszzonego na Sukiennicach, WBGT oraz czujnika Airly). Obciążenie termiczne w mikroklimacie gorącym określa się za pomocą wskaźnika WBGT (Wet Bulb Globe Temperature). Wynik w stopniach Celsjusza umożliwia ocenę średniego wpływu oddziaływania ciepła na człowieka. Od niedawna wskazania WBGT są wykorzystywane do kontroli mikroklimatu miejsc, w których startują konie sportowe. Ustalono, że przy przekroczonej wartości 28°, konie muszą być dodatkowo pojone i należy zapewnić im zacienione miejsca, w których mogą odpoczywać. W Krakowie od kilku lat, dzięki zakupionemu przez Urząd Miasta urządzeniu WBGT, istnieje możliwość monitorowania postoju dorożek.

Do oceny wydolności fizycznej koni oraz poziomu zmęczenia wykorzystano metody stosowane dla koni sportowych, pozwalające na monitorowanie stanu fizjologicznego pracującego zwierzęcia i wyznaczenie tzw. profilu wydolnościowego. Wskazuje on na aktualny poziom przystosowania do pracy.

Z badań wynika, że wysokie temperatury powietrza nie powodowały istotnych, przekraczających fizjologiczne, zmian w kontrolowanych parametrach krwi badanych koni. Poziom analizowanych mikroelementów nie odbiegał od fizjologicznych norm, podobnie jak i częstotliwość uderzeń serca. W trakcie pomiarów nie stwierdzono stanu odwodnienia koni, ani procesu konwekcji ciepła z podłoża do kopyt (nagrzewania się puszki kopytowej). Potwierdzono także, że podczas upałów optymalne warunki mikroklimatyczne występują u wylotu ulicy Mikołajskiej, w cieniu kościoła Mariackiego, a zawyżone wskazania temperatury termometru zawieszzonego na północnej ścianie Sukiennic mogą wynikać z bliskości otworów wentylacyjnych, usuwających ciepłe powietrze (około 47°C) z pomieszczeń muzeum pod powierzchnią Rynku.

**Magiczny
Kraków**

Miasto dba o konie m.in. przez nakładanie obowiązku wypełnienia szeregu obowiązków przez przedsiębiorców realizujących przewozy dorożkarskie. Zwierzęta muszą być zaczipowane, posiadać paszport z wpisem potwierdzającym wykonanie badań lekarsko-weterynaryjnych, a dorożką może jechać maksymalnie czterech pasażerów. Dorożkarze są także zobligowani do udzielania informacji o miejscu utrzymania koni, udostępniania stajni w celu kontroli oraz corocznego uczestniczenia w szkoleniu prowadzonym przez specjalistów z zakresu hodowli i użytkowania koni. Ich obowiązkiem jest także zapewnienie pracującym koniom (pięcioletnim lub starszym) opieki weterynaryjnej i systematycznej kontroli lekarza weterynarii, oraz utrzymywanie czystości i estetyki całego zaprzęgu. Konie mogą pracować w zaprzęgu nie dłużej niż 12 godzin, co drugą dobę, a gdy temperatura powietrza przekroczy w cieniu 28°C, dorożkarze muszą opuścić miejsce stałego postoju dla pojazdów zaprzęgowych w Rynku Głównym od godz. 13.00 do 17.00.